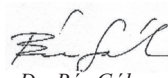

Kilencedik évfolyamunk első száma nagyobb ívű tanulmányok egy csokrát közli a tudományos diszciplínák különböző területeiről. Elolvashatjuk a kortárs politikai Afrikanisztika egy jeles képviselőjének, Daniel Bachnak gondolatait Afrikának a nemzetközi rendszerben betöltött szerepéről. Az izgalmas elemzést a pécsi műhely egy új fiatal tagja, az elsőéves doktorandusz Dömös Mariann ültette át magyarrá és látta el egy frappáns összegzéssel. Különösen fontos olvasmány ez ahhoz, hogy a változóban lévő nemzetközi kapcsolatok arénájában megfelelően tudjuk elhelyezni az afrikai kontinenst és annak lehetséges 21. századi fejlődési pályáját. Amíg Brauer-Benke József az MTA BTK Zenetudományi Intézet tudományos munkatársa részletes betekintést kínál az afrikai lira hangszer-típus történetébe, addig Harkai István Afrika utolsó „gyarmatán” vizsgálódik. A „világ egyik eldugott szeletének” tekinthető Nyugat-Szahara kapcsolatait elemzi szomszédaival, Marokkóval, Mauritániával és Algériával, mégpedig fontos nemzetközi jogi kérdések tükrében. Benkes Mihály egy újabb remek könyvismertetőt jegyez, mellyel eltökét szándéka, hogy a frankofón afrikanisztikai irodalom magyarul is egyre inkább megfogható közelségbe kerüljön számunkra. A hosszabb lélegzetű értekezések által dominált lapszámot Konkoly-Thege György professzionális fotódokumentációval ellátott friss terepbeszámolója teszi könnyedebbé: a kongói táviratot olvasva, nézegetve rácsodálkozhatunk a közép-afrikai térség egyik fontos államának, a Kongói Köztársaságnak jellegzetes mindennapjaira. Jó olvasást kívánunk!

The first issue of our ninth volume offers a collection of in-depth analytical papers from a wide range of scientific disciplines. We can read the observations of a well-known Africanist, Daniel Bach, about the place and role of Africa in the system of international relations with a focus on the concept of the ‘frontier’. His original study was translated and neatly summarized by a new member of the scientific workshop of the University of Pécs, first-year PhD student Marianna Dömös. This piece is of particular importance for all of us to be able to properly position the African continent and its potential development path(s) in our current (and changing) global system of international linkages. While József Brauer-Benke, ethno-organologist at the Institute for Musicology of the Hungarian Academy of Sciences provides us with the comparative history of African lyras, István Harkai leads an investigation in the last “colony” of Africa. As one of the “most unconcerned regions” of the continent, Western Sahara is looked at through its complicated history of dependencies with its neighbours, Morocco, Mauritania and Algeria, in particular, in light of the violation of humanitarian law and the infringement of human rights. Mihály Benkes again grants us with a sophisticated review of another book of French/Francophone African Studies. The well-researched academic studies are escorted by the summary of a lively field trip in the Republic of Congo by György Konkoly-Thege, who has a fine eye to take the best shots of the characteristics of everyday life in this growingly important African country. We wish you yet another great time reading our journal!

Dr. Búr Gábor

főszerkesztő, editor-in-chief

ÍRTA: DANIEL C. BACH
FORDÍTOTTA ÉS AZ ÖSSZEFOGLALÓT KÉSZÍTETTE: DÖMÖS MARIANN

5

A HATÁR MINT KONCEPCIÓ ÉS METAFORA – AFRIKA A NEMZETKÖZI KAPCSOLATOK RENDSZERÉBEN

Az elmúlt évtizedekben Afrikára nagyobb figyelem irányult a nemzetközi kapcsolatok rendszerében, a globális gazdaságban meghatározható szerepe pedig erősödni látszik. Mindezekkel együtt az ún. határ-koncepcióra is egyre jobban figyelnek a különböző aktorok. Afrika jelenlegi ábrázolása, mint a „legutolsó globális határ(terület)”, a kontinens megnövekedett jelentőségére, egyúttal a globális szerepekben történt hangsúlyeltolódásra világít rá. A tanulmány a többértelmű határ-koncepciót igyekszik megvizsgálni Afrika nemzetközi kapcsolatainak tekintetében.

KONKOLY-THEGE GYÖRGY

KONGÓI TÁVIRAT – BRAZZAVILLE A FOTÓS SZEMÉVEL

25

Konkoly-Thege György fotókkal illusztrált beszámolója a Kongói Köztársaságról couchsurfinggel, bozóttaxikkal és egy sokoldalú helyi művésszel.

BRAUER-BENKE JÓZSEF

AZ AFRIKAI LÍRA HANGSZERTÍPUS TÖRTÉNETI ÁTTEKINTÉSE

37

Az afrikai líra-típusok történeti áttekintése igazolja azon hipotéziseket, miszerint az afrikai lírák jövevény hangszerek a kontinensen. A hangszertípus interetnikus kapcsolatok által továbbított, diffúz megjelenése azonban térben és időben eltérő elterjedéseket mutat. Az afrikai kontinens történeti és földrajzi viszonyainak köszönhetően, egészen a legutóbbi időszak gyári anyagainak megjelenéséig, az ókori lírákkal rokonítható edényes lírák helyben talált anyagokból, hagyományos technikákkal készültek, ennek köszönhetően, némely esetben egészen a 20. századig, mint recens archaikum, szinte változatlan formában éltek túl az eltelt évszázadokat.

HARKAI ISTVÁN

HUMANITÁRIUS ÉS EMBERI JOGI JOGSÉRTÉSEK,
VALAMINT A MENEKÜLTEK HELYZETE
AFRIKA UTOLSÓ „GYARMATÁN”

55

Afrika utolsó gyarmata, Nyugat-Szahara a világ egyik eldugott szeglete a Szahara atlanti-óceáni mellékén. A terület értéktelennek tűnik, az érte vívott küzdelem azonban jelzi, hogy különböző érdekszférák metszéspontjában fekszik. Gyér lakossága és a barátságtalan sivatagi környezet ellenére gazdag foszfátlelőhely, atlanti partvidéke miatt pedig stratégiai fontosságú. Ezt nem csak a gyarmatosító spanyolok, hanem a mai szomszédok, Marokkó, Mauritánia és Algéria is felismerték. Utóbbinak csak mellékszerep jutott a térség modernkori történetében, Marokkó és Mauritánia azonban tevőlegesen is részt vett a spanyol uralom megszűnése utáni események alakításában. A két szomszéd ugyanis megszállóként lépett az ibériai hódítók helyébe, amely háborút eredményezett a saharávik szabadságáért küzdő Polisario és a betolakodók között. E konfliktus számos nemzetközi jogi kérdésnek gyökere, amelyek közül a tanulmány kettőt, talán a két legfontosabbat törekszik megválaszolni; nevezetesen a harcokban érintett felek által elkövetett emberi jogi és humanitárius jogi jogsértések kérdéseit, illetve a konfliktus nyomán szülőföldjüket elhagyni kényszerülő saharávi menekültekét.

RECENZIO
BENKES MIHÁLY

LES GUERRES D'AFRIQUE.
DES ORIGINES À NOS JOURS

74

Bernard Lugan, a hadtudomány kutatójának és oktatójának recenzált könyve a teljesség igénye nélkül a prekoloniális korszaktól kezdve az európaiak hódításain, a gyarmati és függetlenségi korszakon át a jelenig mutatja be és értelmezi a földrészen kirobbant erőszakos harcok, háborúk, genocídiumok és terrorcselekmények történetét.

*„Az, hogy kivel utazol, legalább annyira fontos, mint az, hogy mivel.”
(Publius Syrus)*

sustrans